

Gymnázium, Golianova 68, Nitra

**SMERNICA
č. 1/2023
Školský podporný tím**

R.č.: GG-58/2023

Platnosť smernice od: 01.02.2023

Čl. I

Všeobecné ustanovenia

Riaditeľka Gymnázia, Golianova 68, Nitra vydáva túto smernicu o školskom podpornom tíme s cieľom zabezpečiť v škole komplexný systém prevencie, postupov a spolupráce zainteresovaných pedagogických a odborných zamestnancov pri riešení problémov.

Čl. II

Úvodné ustanovenia

1. Podporný tím je tím odborníkov, ktorí sú prítomní priamo v škole a aktívne sa podieľajú na tvorbe kultúry školy, pracujú nielen so žiakmi, ale aj s učiteľmi, rodičmi a nastavujú systematické procesy.
2. Členmi podporného tímu sú: školské psychologičky, výchovná (kariérna) poradkyňa, koordinátorka pre protidrogovú prevenciu, zástupcu vedenia školy a jeden pedagogický zamestnanec – triedny učiteľ žiaka.
3. Školská psychologička má významný dosah na školský poriadok, kultúru zborovne, vzdelávanie, vedenie školy. Školský podporný tím je súčasťou širšieho vedenia školy a zároveň *odborným a poradným orgánom riaditeľky školy v kľúčových oblastiach výchovy a vzdelávania všetkých žiakov.*

Čl. III

Činnosť podporného tímu

1. **Bežná podpora a práca učiteľov na hodine i cez prestávky, riešenie problémov triednymi učiteľmi, komunikácia s rodičmi.** Centrom tejto úrovne je triedny učiteľ s rodičom ako najdôležitejšie vzťahové osoby okolo žiaka. V procese riešenia problémov môže podľa typu problému napomôcť k riešeniu aj predseda niektorej predmetovej komisie. Kariérny poradca pomáha predovšetkým zosúladiť IVP žiaka s jeho ďalším kariérnym smerovaním. Na tejto úrovni v rámci prevencie aktívne pôsobí školský psychológ, a to podpornými programami, aktivitami, sústredeniami, akciami – v úzkej spolupráci s triednymi učiteľmi, členmi podporného tímu v preventívnej práci a identifikácii rizík a zdrojov žiakov.
2. **Špecifická intervencia a pomoc žiakom v riziku.** Žiaci pravidelne ohrození neúspechom alebo emočnými ťažkosťami vyžadujú dlhodobú a odbornú starostlivosť. Podľa typu problému na tejto úrovni zasahujú jednotlivo psychológ, výchovný poradca, koordinátor protidrogovej prevencie (terapia, poradenstvo, sprevádzanie, reedukácia, podpora a usmernenie učiteľov) a pod. Na tejto úrovni je možné poskytnúť niektorému žiakovi alebo menšej skupine žiakov špecifickú podporu. Jednotliví odborníci a pedagogickí zamestnanci, ktorí tvoria podporný tím, úzko spolupracujú medzi sebou i s učiteľmi a pokúšajú sa postupne inkluzívne vrátiť problém späť na úroveň bežnej podpory.

3. Komplexná starostlivosť o vážne ohrozených žiakov a rodiny.

Na tejto úrovni tím postupuje v úzkej spolupráci s učiteľmi, riaditeľkou a inými zložkami pre pomoc deťom či rodine. Môže ísť o prípady krízovej intervencie pri smrti blízkej osoby, prípady týrania a vážneho zanedbávania, ohrozenia žiaka, traumatického rozvodu, porúch správania, ťažšieho zdravotného znevýhodnenia a i. Tím spoločne plánuje kroky, aby sa realizovali stretnutia so zázpisnicami, spísali sa dohody, plány, navrhli sa účinné kroky a ich následná spoločná kontrola, čo sa prikladá aj k dokumentácii IVP žiaka. V prípade, že si situácia bude vyžadovať komplexnejšie riešenie, bude sa pracovať so žiakom a rodinou na viacerých úrovniach – jeden odborník bude riešiť prostredie a rodinu žiaka, iný terapeuticky bude pracovať so žiakom, triedny učiteľ môže pracovať (v prípade potreby) aj s celou triedou na podpore žiaka. Prihliadať sa bude aj na situácie, ktoré si vyžadujú aj medzirezortnú spoluprácu (súdy, kuratela, polícia, lekári a i.). vzhľadom na skutočnosť, že škola je s rodinou žiakovi najbližšie, bude nevyhnutné, aby aj ostatné subjekty aktívne spolupracovali a koordinovali svoje postupy s rodinou i školou.

ČI. IV

Aktéri systému podpory

1. **Riaditeľka školy** – podporný a ochranný orgán podporného tímu. Schvaľuje rámcovú činnosť a smerovanie tímu v súlade so zákonom, disponuje stručným prehľadom činnosti tímu a členov, zodpovedá za pracovnoprávne zaradenie členov, ich ochranu a podporu voči externým inštitúciám a rodičom. Vytvára podmienky pre ich činnosť, zúčastňuje sa na náročnejších prípadoch „výchovných“ komisií. Dôrazne však zachováva systém subsidiarity a všetko, čo súvisí s hlavnými úlohami tímu prenecháva svojmu tímu, posúva riešenia situácii na tím, radí sa, zvoláva príp. konzília, priberá tím k rozhodnutiam, ktoré majú vplyv na ich činnosť, vedie k zachovávaniu postupnosti a vracia prípad na riešenie tímu v prípade, že rodičia alebo iné zložky obchádzajú podporný tím. Nezasahuje do činnosti a práce odborníkov, ale je k nim blízko, keď treba podporiť, pomôcť, zabezpečiť.
2. **Podporný tím** - zložený z odborníkov. Z dôvodu úzkej komplexnosti, efektivity a rýchlosti ho koordinuje jeden z členov tímu. Plní úlohu koordinátora tímu. Nemá rozhodné slovo v tíme. Vykonáva tie činnosti, ktorými ho tím poverí. Podporný tím je rozmanitý v činnostiach. V bežných činnostiach fungujú členovia tímu samostatne a vykonávajú činnosti, ktoré má každý v svojej náplni. Podporný tím pravidelne zasadá aspoň raz mesačne a preberá svoje úlohy a činnosti, hodnotí a plánuje. V rámci podporného tímu môžu byť podsekcie, ktoré si vytvárajú podľa potreby jednotliví odborníci s cieľom riešiť spoločne nejaký prípad, intervenciu, prevenciu alebo terapiu, reagovať na nejakú požiadavku vedenia školy, rodičov, učiteľov a pod. Zdieľanie v podpornom tíme podlieha etickému kódexu jednotlivých profesií. V rámci tímu je možné zdieľať informácie, ktoré nie sú výslovne klientom určené ako dôverné. Všeobecne známe informácie a supervízne podklady členovia zdieľajú aj pre efektívnejšiu činnosť. Všetci členovia poskytujú veľmi stručný zoznam činností a intervencií napr. v zdieľanom dokumente tímu, ktorý je k dispozícii riaditeľke školy a sumarizuje ju koordinátor.

- 3. Koordinátor tímu** – jeho úlohou je systematicky sumarizovať činnosť tímu, sledovať efektivitu práce z hľadiska možných duplikácií, posúvať požiadavky na tím konkrétnym členom, zvolávať a pripravovať zasadnutia, viesť agendu okolo tímu (zápisnice, všeobecnú kartotéku, záznamy činnosti, webstránku, prezentáciu navonok, listy na súdy, kuratelu), usmerňovať činnosť podporného tímu, prizývať ho k zasadnutiam a riešeniam, prijímať podnety od podporného tímu, od riaditeľky či iných účastníkov, rodičov a predostierať ich podpornému tímu, či delegovať ich na podporný tím. Zbiera stručnú spätnú väzbu, či bol prípad, problém vyriešený, resp. ako pokračuje.
- 4. Supervízor tímu** – ide o odborného garanta celého tímu. Supervízor garantuje odbornosť celého tímu a poskytuje svoje cenné pripomienky a skúsenosti pri sprevádzaní činnosti celého tímu. V prípade potreby vedie supervízne riadenie, zabezpečuje externú supervíziu pre celý tím. Zúčastňuje sa na náročných prípadoch a poskytuje poradenstvo tímu. Ide o externého odborníka.
- 5. Psychológ** – zabezpečuje jednorazovú alebo pravidelnú individuálnu či skupinovú psychologickú intervenciu s deťmi, ktoré podľa situácie v tíme preberie pod svoju starostlivosť, prevažne deti s emočnými problémami, úzkosťami, porozvodová starostlivosť a pod. Vzhľadom k odbornej platforme a vedeckej fundovanosti poskytuje psychologické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom a učiteľom, realizuje skríning, meranie klímy tried, zboru, psychologickú depistáž, vyhľadávanie, orientačnú diagnostiku...Podieľa sa na vzdelávaní rodičov a ostatných zamestnancov, medializácií ponúkaných príležitosti a služieb, ako i na sieťovaní a kooperácií s externými členmi podporného tímu. V prípade návrhu na vyšetrenie, posúva vyšetrenie na odborníkov centra pedagogicko-psychologického poradenstva (CPP).
- 6. Výchovný (kariérny) poradca** – vykonáva poradenstvo pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb detí a žiakov najmä pri riešení otázok výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie mládeže, ako aj v oblasti prevencie problémového a delikventného vývinu žiakov. Je expert na podporu žiakov maturitného ročníka pri rozhodovaní o ďalšom vzdelávaní, zabezpečuje dokumentáciu, prihlášky a kariérne poradenstvo v súvislosti s prechodom na vysokú školu alebo do pracovného pomeru. Realizuje v triedach aktivity zamerané na poradenstvo a výber povolania pre žiakov, usmerňuje príslušných triednych učiteľov, navrhuje zmeny v kurikule predmetov a ŠkVP tak, aby v ňom bol čo najlepšie zohľadnený kariérny rozvoj žiakov. Udržiava kontakty s vysokými školami. Pravidelne sa vzdeláva, sleduje trendy, spoznáva žiakov a usmerňuje ich pri výbere povolania. Zúčastňuje sa konzílií, pomáha triednym učiteľom a ostatným členom podporného tímu pri riešení výchovných ťažkostí, zúčastňuje sa výchovných komisií, stretnutí s rodičmi a pod.
- 7. Poradenské zariadenie** – školu má na starosti jeden zamestnanec bežného poradenského zariadenia (CPP). Tento zamestnanec užšie spolupracuje so školou, resp. s odborníkmi v nej a aktívne s ním komunikuje. V našej koncepcii chápeme tohto človeka ako aktívneho člena, ktorý by mal dobre poznať všetky prípady detí v riziku (učenia, správania a i.) a byť nápomocný pri riešení problémov, sieťovať školu s ďalšími odborníkmi, zúčastňovať sa na dôležitejších zasadnutiach, výchovných komisiách a pod.

8. **Pedagogický zamestnanec a triedni učitelia** – sú kľúčové vzťahové a zodpovedné osoby vo svojich triedach vo vzťahu k žiakom i k rodičom ako aj k učiteľom, ktorí v danej triede učia. V prípade intervencie podporného tímu bude triedny učiteľ informovaný a zapojený do riešenia situácie. Požiadavka na riešenie problému by mala primárne vychádzať a prechádzať cez triedneho učiteľa. Ten by mal vedieť realisticky zhodnotiť svoje sily (ani nepreceňovať ani nepodceňovať) a obracať sa na koordinátora. Návrh na vyšetrenie pri podozrení ŠVVP sa realizuje cez školských psychológov. Podporný tím podľa dôvernosti svoju komunikáciu zdieľa s triednym učiteľom.
9. **Multidisciplinárny tím** (externí členovia) – ide predovšetkým o organizácie mimo školy, ktoré aktívne participujú na prípadoch detí, rodín, ktoré si vyžadujú komplexné a prierezové riešenia (prípady v starostlivosti psychiatra, sociálneho kurátora a pod.). Ide o prípady, keď rodina nespolupracuje, keď je potrebné osloviť širšie plénum ľudí, ktorí majú prístup k riešeniam problémov detí. Sem môže patriť aj lekár, kuratela a iné poradenské zariadenia.

Čl. V

Hlavné úlohy podporného tímu

1. Vyhľadávanie a identifikácia zdrojov a rizík u žiakov (dotazníky, SWOT analýzy, náhodné sledovania a pozorovania v triedach, rozhovory s učiteľmi).
2. Ponuka školení, prednášok, kurzov pre žiakov a pedagógov.
3. Príchod nových žiakov do školy – zabezpečuje komplexný systém prijímania nového žiaka, stretnutie s odbornými zamestnancami, triednym učiteľom, čo si vyžaduje stanoviť aj všeobecné pravidlá prijímania žiakov – rodič poskytuje pri vstupe škole správy o zdravotnom stave dieťaťa alebo jeho špeciálnych výchovných potrebách, psychologické či špeciálnopedagogické vyšetrenia, rodič podpisuje školský poriadok a oboznamuje sa so školským vzdelávacím programom novej školy, podporný tím sleduje adaptačný proces dieťaťa a taktiež poskytuje príp. podporu v kolektíve triedy.
4. Všeobecná prevencia - preventívne aktivity s celými triedami (preventívne programy, psychohry, artefietika, ranné kruhy, policajná prevencia, besedy proti extrémizmu, sústredenia).
5. Zameraná intervencia u detí, rodičov a učiteľov.
6. Jednoduchá intervencia žiaka či dvojice, skupiny – nezhody v triede, konflikty, nezvyčajná udalosť menšieho charakteru.

7. Pravidelná intervencia so žiakom či skupinkou, ak je potrebné s nimi častejšie reflektovať priebeh nejakého dlhšie trvajúceho problému, nevráživosti detí atď.
8. Špeciálnopedagogická reedukácia – sedenie s deťmi v rámci špecifických predmetov.
9. Pedagogická intervencia s asistentom u detí so ŠVVP.
10. Psychologická intervencia – nepravidelná skriningová (sledovanie rizikového javu).
11. Pravidelné sedenia s dieťaťom alebo triedou so zameraním na prácu so špecifickým problémom (šikana, suicidium, emočné ťažkosti a pod.), stretnutie s rodičmi, učiteľmi.
12. Terapia – individuálna a skupinová práca s deťmi s vážnejšími problémami.
13. Spolupráca a komplexný systém s ostatnými organizáciami (CPPP, iné poradne, krízové centrá, DC, LVS, RC, kuratela, polícia) pri riešení náročnejších situácií.
14. Realizovanie výchovných komisií, zasadnutí s rodičmi, triedou, rodičovské združenia a i.
15. Pravidelné porady, supervízne stretnutia, intravízia, bálintové skupiny, prípadové konzíliá podporného tímu.
16. Pravidelné tímové porady, intervízie, supervízie, prípadové konferencie, vzdelávanie tímu.
17. Realizovanie spätnej väzby, sociometrie triedy, klímy učiteľského zboru.
18. Poradenstvo, podpora a vzdelávanie učiteľov a rodičov. Podpora vedenia školy pri naplňaní vízie a smerovaní školy.

Čl. VI

Zásady podporného tímu

1. **Rozdelenie úloh** – zahŕňa úlohy vyplývajúce z profesie, ale aj prirodzené vlohy a potenciál každej osobnosti v tíme a vzťahovú väzbu k dieťaťu, rodine, triede, zamestnancovi.
2. **Zdieľanie** – podporný tím vzájomne zdieľa a prepája sa podľa potreby. Koordinátor dostáva výstupy pre zabezpečenie lepšej koordinácie prípadov a prípadne prepojenie s vedením školy, podporným tímom či rodičmi. Pri emailovej komunikácii alebo stretnutiach prizývať podľa možností triednych učiteľov daného žiaka, resp. člena tímu podľa situácie. Podporný tím, pod zámenkou dôvernosti informácie nezatajuje, ak ich zdieľanie je v najlepšom záujme dieťaťa. Ideálne s dieťaťom a rodičom o zdieľaní informácii hovorí vopred. Školský zákon, ktorý zdieľanie umožňuje a podporuje, rodiča v § 144 ods. 7d) zaväzuje „*informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania*“.

3. **Postupnosť krokov** – podľa možností sa odporúča dodržiavať postupnosť krokov. Čo môže vyriešiť triedny učiteľ, rieši triedny učiteľ ako osoba prvého kontaktu. Rodičia, žiaci a učitelia sú informovaní o tejto postupnosti. Na podporný tím by sa mal obracať najmä triedny učiteľ. Triednych učiteľov v tomto zmysle usmerňuje podporný tím. Ak sa rodič, či žiak obráti na podporný tím mimo triedneho učiteľa, je potrebné aspoň dodatočne ho o tom informovať.
4. **Integrácia, IVP, vyšetrenia a komunikácia s CPP** – je nutné zachovať postupnosť cez školského psychológa.
5. **Spolupráca** – všetci členovia tímu v škole sú skutočne účinní a nápomocní žiakovi. Poskytujú mu spoločnú a jednotnú oporu a bezpečie.
6. **Priateľské vzťahy, otvorenosť** – rozličné úlohy ľudí v tíme predstavujú rozmanitosť, nie hierarchiu, mocenské boje, súťaživosť, duplikovanie služieb. Základom tímu sú priateľské vzťahy.
7. **Kompetencie** – komplexnosť a zložitosť sociálnych a psychologických javov si vyžadujú flexibilitu a rešpektovanie rôznych situácií. Akceptuje sa, aby v určitých prípadoch problémy žiaka riešil napr. iba triedny učiteľ, pokiaľ to triedny učiteľ zvláda, a ak má žiak k nemu veľkú dôveru. Je potrebné udržiavať profesionalitu a záujmy dieťaťa.

Čl. VII

Najčastejšie typy problémov

1. **Sociálne znevýhodnený žiak, rodina funkčná** – vytvárať možnosti na prepojenie s príslušnými inštitúciami, ktoré môžu takejto rodine pomôcť.
2. **Sociálne znevýhodnený žiak, rodina dysfunkčná** – potreba užšej spolupráce obce/mesta, polície, ÚPSVaR, poradne.
3. **Týraný žiak** – prepojenie lekár, psychológ, polícia, škola, kuratela.
4. **Záškoláctvo** – prepojenie na políciu, obec/mesto, kuratelu.
5. **Rozvody, striedavá starostlivosť** – poskytovanie informácií, posilňovanie zodpovednosti voči škole a stabilite žiaka.
6. **Fajčenie, alkohol, promiskuita** – posilniť komunikáciu s rodičmi, externými odborníkmi, prípadne riešiť s políciou.
7. **Poruchy správania** – úzka spolupráca polícia, psychiatria, diagnostické centrum, LVS, terapeut, CPP, skúšanie rozličných metód práce so žiakom a rodičmi.

8. Zdravotné problémy – enuréza, psychosomatické ochorenia, školská fóbia – úzka spolupráca pediatra, školy a veľmi individuálne nastavenie dochádzky spolu so žiakom a vzťahovou školskou osobou.

Čl. VIII

Záverečné ustanovenie

1. Smernica je záväzná pre každého zamestnanca školy.
2. Smernica bola prerokovaná a schválená na Pedagogickej rade školy dňa: 26.1.2023
3. Smernica nadobúda účinnosť dňom: 1.2.2023

V Nitre dňa 26. 01. 2023

.....
RNDr. Zuzana Hurtová
riaditeľka školy